

Datum van
inontvangstneming

:

28/04/2021

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-164/21 - 1

Zaak C-164/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

12 maart 2021

Verwijzende rechter:

Administratīvā rajona tiesa (Letland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

12 maart 2021

Verzoekende partij:

SIA BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA

Verwerende partij:

Latvijas Zinātnes padome

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĪGAS TIESU NAMS (bestuursrechter in eerste aanleg Riga, Letland)

BESLISSING

Riga, 12 maart 2021

De Administratīvā rajona tiesa (bestuursrechter in eerste aanleg, Letland)[,][OMISSIS]

[OMISSIS] [samenstelling van het gerecht]

onderzoekt in een schriftelijke procedure het bestuursrechtelijk geding dat aanhangig is gemaakt bij het door SIA BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA ingediende verzoek tot onrechtmatigverklaring van het besluit van

de [Latvijas Zinātnes padome (wetenschappelijke raad, Letland)] van 4 april 2020 [OMISSIS].

Voorwerp en feiten van het hoofdgeding

[1] Verzoekster, SIA BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA, is een in de Republiek Letland geregistreerde commerciële vennootschap die diensten van academisch en niet-academisch hoger onderwijs aanbiedt. Verzoekster is een geaccrediteerde instelling voor hoger onderwijs, dat wil zeggen dat zij door de Staat is erkend als instelling die wordt geëxploiteerd overeenkomstig de Komerclikums (wetboek van koophandel), voor zover dit niet in strijd is met de Augstskolu likums (wet op de hogeronderwijsinstellingen).

Overeenkomstig de voor de activiteiten van verzoekster geldende regels, te weten de statuten van BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA [vastgesteld bij Ministru kabineta 2014. gada 18. jūnija rīkojums Nr. 297 (besluit nr. 297 van de ministerraad van 18 juni 2014)] en de methodologie voor het voeren en organiseren van de boekhouding (vastgesteld bij besluit nr. 141 van de algemene vergadering van SIA BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA van 19 december 2019; hierna: „methodologie”), vormen wetenschappelijke activiteiten een van de door verzoekster omschreven activiteitengebieden. Verzoekster is ingeschreven in het Letse register van wetenschappelijke instellingen.

[2] De wetenschappelijke raad van Letland is een overheidsinstantie die rechtstreeks ressorteert onder de izglītības un zinātnes ministrs (minister van Onderwijs en Wetenschappen, Letland) en die als doel heeft om uitvoering te geven aan het nationaal beleid inzake wetenschappelijke en technologische ontwikkeling door, middels gedelegeerde regelgeving, zorg te dragen voor de expertise, het toezicht en de wetenschappelijke kwaliteit in het kader van wetenschappelijke onderzoeksprogramma's en -projecten die worden gefinancierd uit de Letse staatsbegroting, de structuurfondsen van de Europese Unie of andere buitenlandse financieringsinstrumenten.

[3] Bij besluit [OMISSIS] van 23 januari 2020 heeft de wetenschappelijke raad van Letland zijn goedkeuring gehecht aan het „Reglement voor de algemene oproep tot het indienen van voorstellen voor projecten op het gebied van fundamenteel en toegepast onderzoek voor 2020” (hierna: „reglement voor de oproep”), dat is opgesteld ingevolge Ministru kabineta 2017. gada 12. decembra noteikumi Nr. 725 „Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu izvērtēšanas un finansējuma administrēšanas kārtība” (besluit nr. 725 van de ministerraad van 12 december 2017 betreffende de procedures voor het beoordelen van projecten op het gebied van fundamenteel en toegepast onderzoek en voor het beheer van de financiering ervan; hierna: „besluit nr. 725 van de ministerraad”).

Volgens het in punt 12.5 van besluit nr. 725 van de ministerraad genoemde subsidiabiliteitscriterium moet het project, om in aanmerking te komen voor

financiering van fundamenteel en toegepast onderzoek dat ten doel heeft om nieuwe kennis te verwerven en nieuwe technologische ontdekkingen te doen in alle takken van de wetenschap, worden uitgevoerd door een wetenschappelijke instelling die voldoet aan de in dat besluit vastgestelde vereisten.

In punt 2.7 van besluit nr. 725 van de ministerraad wordt de entiteit die het projectvoorstel indient omschreven als een wetenschappelijke instelling die is ingeschreven in het register van wetenschappelijke instellingen en die, ongeacht haar rechtsvorm (publiek- of privaatrechtelijke organisatie) of haar financieringswijze overeenkomstig de voor haar activiteiten geldende regels (statuten, intern reglement of oprichtingsakte), in hoofdzaak activiteiten met een niet-economisch karakter verricht en voldoet aan de definitie van organisatie voor onderzoek in artikel 2, punt 83, van verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard.

Verzoekster, SIA BALTĪJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA, heeft in het kader van de oproep een projectvoorstel [OMISSIS] ingediend.

[4] Bij besluit [OMISSIS] van 14 april 2020 heeft de wetenschappelijke raad van Letland het projectvoorstel van verzoekster afgewezen omdat het niet voldeed aan een van de formele eisen, daar verzoekster niet kon worden beschouwd als een wetenschappelijke instelling in de zin van besluit nr. 725 van de ministerraad.

Daarbij gaf de wetenschappelijke raad van Letland te kennen dat de door verzoekster overgelegde documenten geen enkele informatie bevatten waaruit kon worden afgeleid dat het verrichten van onafhankelijk onderzoek de hoofdactiviteit van verzoekster was. Uit het projectvoorstel blijkt dat in 2019 activiteiten zonder economisch karakter 95 % van de omzet [van verzoekster] uitmaakten, en economische activiteiten 5 %. Tegelijkertijd bestaat 84 % van de omzet uit vergoedingen voor academische activiteiten, die, gegeven de aard van de activiteiten van verzoekster (een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid die als hoofddoel het maken van winst heeft), economische activiteiten zijn. Bijgevolg heeft de hoofdactiviteit van verzoekster het karakter van een commerciële activiteit. Bovendien is in de door verzoekster overgelegde documenten geen informatie te vinden waaruit blijkt dat de ondernemingen die invloed kunnen uitoefenen over verzoekster in hun hoedanigheid van bijvoorbeeld aandeelhouder of lid van de organisatie, geen preferente toegang tot de onderzoekscapaciteit van verzoekster of tot de door haar verkregen onderzoeksresultaten genieten. Bijgevolg kan verzoekster niet garanderen dat de uitvoering van het project en het gebruik van het deel van haar financiering in overeenstemming is met artikel 6 van besluit nr. 725 van de ministerraad, waarin wordt bepaald dat de entiteit die het projectvoorstel indient een project zonder economisch karakter moet uitvoeren en deze niet-economische hoofdactiviteit (en de daarmee verband houdende geldstromen) duidelijk moet scheiden van de activiteiten die als economische activiteit worden beschouwd.

[5] Verzoekster kan zich niet vinden in het litigieuze besluit en heeft bij de [Administratīvā rajona] tiesa beroep ingesteld. Ter ondersteuning van haar beroep heeft zij de volgende middelen aangevoerd.

[5.1] Uit de punten 1.1, 1.2 en 2.1 van de door verzoekster aangedragen methodologie kan worden opgemaakt dat het verrichten van onafhankelijk onderzoek haar hoofdactiviteit is. Dit kan tevens worden afgeleid uit het feit dat wetenschappelijk docente TK en andere leden van het onderzoekspersoneel van verzoekster in de *Nacionālā enciklopēdija* (nationale encyclopedie) worden vermeld als gerenommeerde onderzoekers. Bovendien publiceert verzoekster het tijdschrift *Administratīvā un Kriminālā Justīcija* (bestuursrecht en strafrecht), dat is opgenomen in de door de [wetenschappelijke] raad bij besluit nr. 1-2-1 van 23 januari 2007 erkende lijst van peer-reviewed wetenschappelijke publicaties.

[5.2] Noch in verordening nr. 651/2014, noch in het reglement voor de oproep wordt bepaald dat de aanvrager geen winstgevende economische activiteit mag uitoefenen, of wat de verhouding tussen de economische activiteiten en de niet-economische activiteiten moet zijn.

[5.3] Verzoekster scheidt de niet-economische hoofdactiviteit (en de daarmee verband houdende geldstromen) duidelijk van de activiteiten die als economische activiteit worden beschouwd, waaronder worden verstaan activiteiten die in opdracht van een ondernemer worden verricht, de verhuur van onderzoeksinfrastructuur en het verlenen van consultancydiensten. Voor zover de wetenschappelijke instelling economische activiteiten uitoefent die niet overeenstemmen met haar niet-economische hoofdactiviteit, scheidt zij haar hoofdactiviteit en de daarmee verband houdende geldstromen van haar overige activiteiten en de daarmee verband houdende geldstromen.

[5.4] Verzoekster voert een gescheiden boekhouding voor elk project en opent voor elk project een afzonderlijke bankrekening die los staat van haar overige activiteiten en de inkomsten daaruit.

[5.5] Verzoekster neemt deel aan verschillende Erasmus+-projecten (waaronder als begunstigde van subsidies), wetenschappelijke projecten en EFRO-projecten, in het kader waarvan is vastgesteld dat zij aan vorengenoemde vereisten heeft voldaan.

[5.6] Het feit dat er beperkingen worden gesteld aan de eigendomsvorm van instellingen voor hoger onderwijs zonder dat er een inhoudelijke beoordeling van de aanvragen wordt verricht, betekent de facto dat het particuliere instellingen voor hoger onderwijs en particuliere instellingen voor voorbereidend en technisch onderwijs wordt verboden om onderzoek te doen; de artikelen 3, 21, 22 en 23 van de wet op de hogeronderwijsinstellingen verzetten zich evenwel tegen een systeem van onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (op twee niveaus) dat leidt tot een beperking van de wetenschappelijke activiteiten van de instellingen voor hoger onderwijs.

[5.7] Het projectvoorstel van verzoekster bevat een beëdigde verklaring dat haar leden, in die hoedanigheid, geen preferente toegang genieten tot de onderzoekscapaciteit van de entiteit die het projectvoorstel heeft ingediend of tot de door haar verkregen onderzoeksresultaten.

Toepasselijke bepalingen

Unierecht

[6] Artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie luidt: „Behoudens de afwijkingen waarin de Verdragen voorzien, zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de interne markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt”.

[7] In artikel 2, punt 83, van verordening nr. 651/2014 wordt „organisatie voor onderzoek en kennisverspreiding” gedefinieerd als „een entiteit (zoals universiteiten of onderzoeksinstellingen, agentschappen voor technologieoverdracht, innovatie-intermediairs, entiteiten voor fysieke of virtuele onderzoeksgerichte samenwerking), ongeacht haar rechtsvorm (publiek- of privaatrechtelijke organisatie) of financieringswijze, die zich in hoofdzaak bezighoudt met het onafhankelijk verrichten van fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling, en met het breed verspreiden van de resultaten van die activiteiten door middel van onderwijs, publicaties of kennisoverdracht. Wanneer dit soort entiteit ook economische activiteiten uitoefent, moet met betrekking tot de financiering, de kosten en de inkomsten van die economische activiteiten een gescheiden boekhouding worden gevoerd. Ondernemingen die een beslissende invloed over dit soort entiteit kunnen uitoefenen in hun hoedanigheid van bijvoorbeeld aandeelhouder of lid van de organisatie, mogen geen preferente toegang tot de onderzoekscapaciteit van deze entiteit of tot de door haar verkregen onderzoeksresultaten genieten”.

In overweging 49 van verordening nr. 651/2014 wordt verklaard: „Onderzoeksinfrastructuur kan zowel voor economische als niet-economische activiteiten dienen. Om te vermijden dat via overheidsfinanciering van niet-economische activiteiten staatssteun aan economische activiteiten wordt toegekend, dienen de kosten en financiering van economische en niet-economische activiteiten duidelijk te worden onderscheiden. Wanneer infrastructuur voor zowel economische als niet-economische activiteiten wordt gebruikt, vormt de financiering uit staatsmiddelen van de kosten die met de niet-economische activiteiten verband houden, geen staatssteun. Publieke financiering valt alleen onder de staatssteunregels voor zover daarmee kosten worden gedekt die met de economische activiteiten verband houden. Alleen deze laatste kosten dienen in aanmerking te worden genomen om de inachtneming te garanderen van de aanmeldingsdrempels en de maximale steunintensiteiten. Indien de

infrastructuur bijna uitsluitend voor een niet-economische activiteit wordt gebruikt, kan de financiering ervan volledig buiten het toepassingsgebied van de staatssteunregels vallen, op voorwaarde dat de economische activiteit zuiver ondersteunend blijft, d.w.z. een activiteit is die rechtstreeks verband houdt met en noodzakelijk is voor de exploitatie van de infrastructuur of intrinsiek verband houdt met het niet-economische hoofdgebruik ervan, en beperkt is in omvang. Dit dient geacht te worden het geval te zijn wanneer de economische activiteiten dezelfde input (zoals materiaal, uitrusting, arbeid en vast kapitaal) verbruiken als de niet-economische activiteiten en de jaarlijks voor die economische activiteiten uitgetrokken capaciteit ten hoogste 20 % bedraagt van de totale jaarcapaciteit van de onderzoeksinfrastructuur”.

[8] De Europese Commissie heeft initiatieven genomen om de staatssteunregels te moderniseren, waaronder haar mededeling betreffende het begrip „staatssteun” in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (*Publicatieblad van de Europese Unie*, 19 juli 2016, C 262, blz. 1) (hierna: „mededeling van de Commissie”). Ingevolge de punten 28 tot en met 30 van de mededeling van de Commissie kan door de staat bekostigd of (voor meer dan 50 %) medebekostigd onderwijs worden beschouwd als een niet-economische activiteit. Deze publieke onderwijsdiensten dienen te worden onderscheiden van diensten die overwegend door ouders of leerlingen of uit commerciële inkomsten worden bekostigd. Zo valt bijvoorbeeld hoger onderwijs dat volledig door studenten wordt bekostigd duidelijk in deze laatste categorie. In bepaalde lidstaten kunnen ook overheidsinstanties onderwijsdiensten aanbieden die, als gevolg van hun aard, hun financieringsstructuur en het feit dat er concurrerende particuliere organisaties bestaan als economische activiteit moeten worden aangemerkt.

Lets recht

Rechtstreeks toepasbare bepalingen

[9] In punt 2.7 van besluit nr. 725 van de ministerraad wordt „de entiteit die het projectvoorstel indient” omschreven als „een wetenschappelijke instelling die is ingeschreven in het register van wetenschappelijke instellingen en die, ongeacht haar rechtsvorm (publiek- of privaatrechtelijke organisatie) of de wijze waarop zij wordt gefinancierd overeenkomstig de voor haar activiteit geldende regels (statuten, intern reglement of oprichtingsakte), in hoofdzaak activiteiten met een niet-economisch karakter verricht en voldoet aan de definitie van organisatie voor onderzoek in artikel 2, punt 83, van verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard”.

Volgens de memorie van toelichting inzake de regelgevingseffectbeoordeling van besluit nr. 725 van de ministerraad, stemt punt 2.7 van dat besluit overeen met

artikel 2, punt 83, van verordening nr. 651/2014 en legt het geen strengere eisen op.

In punt 6 van besluit nr. 725 van de ministerraad wordt bepaald dat „de entiteit die het project voorstelt [...] een project met een niet-economisch karakter [uitvoert]. De betrokken entiteit scheidt die niet-economische hoofdactiviteiten (en de daarmee verband houdende geldstromen) duidelijk van de activiteiten die als economische activiteiten worden beschouwd. Onder economische activiteiten worden verstaan activiteiten die in opdracht van een ondernemer worden verricht, de verhuur van onderzoeksinfrastructuur en het verlenen van consultancydiensten. Wanneer de wetenschappelijke instelling ook andere economische activiteiten uitoefent die niet overeenstemmen met haar niet-economische hoofdactiviteiten, scheidt zij haar hoofdactiviteiten en de daarmee verband houdende geldstromen van haar overige activiteiten en de daarmee verband houdende geldstromen.”

Andere in aanmerking te nemen bepalingen

[10] In artikel 1, lid 2, van het wetboek van koophandel wordt bepaald dat commerciële activiteiten economische activiteiten zijn die openstaan voor concurrentie en die door een ondernemer voor eigen rekening worden verricht het oogmerk om winst te maken. Krachtens artikel 134, leden 1 en 2, van het wetboek van koophandel is een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid een commerciële vennootschap.

[11] In artikel 3, lid 1, van de wet op de hogeronderwijsinstellingen wordt bepaald dat hogeronderwijsinstellingen instellingen voor hoger onderwijs en wetenschap zijn die academische en beroepsopleidingen aanbieden en zich bezighouden met wetenschap, onderzoek en artistieke schepping. In instellingen voor hoger onderwijs moet ten minste 40 % van de voor academische posten geselecteerde personen in het bezit van een doctorstitel zijn. In academische instellingen moet ten minste 50 % van de voor academische posten geselecteerde personen in het bezit van een doctorstitel zijn.

In artikel 7, lid 3, van de wet op de hogeronderwijsinstellingen wordt bepaald dat door particulieren opgerichte instellingen voor hoger onderwijs en instellingen voor voorbereidend en technisch onderwijs handelsondernemingen of stichtingen zijn die worden geëxploiteerd overeenkomstig het wetboek van koophandel of de Biedrību un nodibinājumu likums (wet op de verenigingen en stichtingen), voor zover dit niet in strijd is met de wet op de hogeronderwijsinstellingen zelf.

In artikel 10, lid 1, van de wet op de hogeronderwijsinstellingen wordt bepaald dat de handelingen van instellingen voor hoger onderwijs in overeenstemming moeten zijn met de Latvijas Republikas Satversme (grondwet van de Republiek Letland), de Izglītības likums (onderwijswet), de Zinātniskās darbības likums (wet op de wetenschappelijke activiteit), de wet op de hogeronderwijsinstellingen zelf, andere regels en de statuten van de desbetreffende instelling voor hoger onderwijs.

Krachtens artikel 22 van de wet op de hogeronderwijsinstellingen zijn instellingen voor hoger onderwijs bevoegd om wetenschappelijke instituten op te richten. Instellingen voor hoger onderwijs kunnen wetenschappelijke instituten ook oprichten als structurele eenheden binnen die instellingen.

In artikel 77, lid 1, van de wet op de hogeronderwijsinstellingen wordt bepaald dat instellingen voor hoger onderwijs moeten worden gefinancierd door hun oprichters. De oprichter van een instelling voor hoger onderwijs moet de financiële middelen verstrekken die nodig zijn om de continuïteit van de instelling te waarborgen, de door die oprichter gespecificeerde taken uit te voeren en toezicht te houden op het gebruik van die middelen. De financiële middelen van de instellingen voor hoger onderwijs moeten bestaan uit middelen uit de algemene staatsbegroting en andere inkomsten die die instellingen ontvangen voor activiteiten die zij uitoefenen ter verwezenlijking van de in hun statuten omschreven doelen. De instellingen voor hoger onderwijs moeten die inkomsten beheren overeenkomstig de regels die van toepassing zijn op non-profitorganisaties. Instellingen voor hoger onderwijs kunnen donaties en giften van banken, andere kredietinstellingen en particulieren ontvangen en gebruiken. Ook kunnen die instellingen leningen van banken en andere kredietinstellingen verkrijgen en gebruiken. De structuur van de financiële middelen van de instellingen voor hoger onderwijs wordt bepaald door de raad van bestuur van de desbetreffende instelling. De rector moet jaarlijks een verslag over de uitvoering van de begroting indienen bij de raad van bestuur, de minister van Onderwijs en Wetenschappen en de minister van de desbetreffende sector of bij de oprichter van de hogeronderwijsinstelling en dat verslag publiceren op de website van de instelling.

In artikel 77, lid 2, van de wet op de hogeronderwijsinstellingen wordt bepaald dat de instelling voor hoger onderwijs de financiële middelen die door natuurlijke of rechtspersonen worden verstrekt voor de financiering van specifieke programma's en maatregelen rechtstreeks moet overmaken aan de organisatie-eenheid of de natuurlijke of rechtspersoon die die programma's of maatregelen uitvoert.

[12] Het onderhavige bestuursrechtelijke geschil draait om de vraag of verzoekster al dan niet beantwoordt aan de definitie van organisatie voor onderzoek in artikel 2, punt 83, van verordening nr. 651/2014.

Uit een letterlijke uitlegging van artikel 2, punt 83, van verordening nr. 651/2014 kan worden opgemaakt dat een organisatie voor onderzoek en kennisverspreiding een entiteit is die als hoofddoel heeft of zich in hoofdzaak bezighoudt met het onafhankelijk verrichten van fundamenteel onderzoek of experimentele ontwikkeling en met het breed verspreiden van de resultaten van die activiteiten door middel van onderwijs, publicaties of kennisoverdracht.

Dat is ook de uitleg die de wetenschappelijke raad van Letland aan die bepaling heeft gegeven. Specifiek heeft de wetenschappelijke raad van Letland onderzocht of de hoofdactiviteit van verzoekster bestaat uit onderzoek en kennisoverdracht, of

de niet-economische hoofdactiviteit van verzoekster het hoofddoel is van de entiteit die het projectvoorstel heeft ingediend en of verzoekster onderscheid maakt tussen de financiering van de economische en die van de niet-economische activiteiten, gelet op overweging 49 van verordening nr. 651/2014, volgens welke de kosten en financiering van economische en niet-economische activiteiten duidelijk moeten worden onderscheiden om te vermijden dat via overheidsfinanciering van niet-economische activiteiten staatssteun aan economische activiteiten wordt toegekend.

In casu is de wetenschappelijke raad van Letland tot de conclusie gekomen dat de hoofdactiviteit van verzoekster een economische activiteit is – namelijk het tegen betaling verrichten van onderwijsdiensten – en dat 84 % van de omzet van de entiteit die het projectvoorstel heeft ingediend bestaat uit vergoedingen voor academische activiteiten, die gezien de aard van de activiteiten van die entiteit (een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid die als hoofddoel het maken van winst heeft) economische activiteiten zijn. Op grond van het voorgaande heeft de hoofdactiviteit van de entiteit die het projectvoorstel heeft ingediend volgens de wetenschappelijke raad van Letland het karakter van een commerciële activiteit. In dit verband heeft de wetenschappelijke raad van Letland opgemerkt dat het doorslaggevende kenmerk niet is gelegen in het feit dat de entiteit die het projectvoorstel heeft ingediend een publiek- of privaatrechtelijke organisatie is, maar in de verhouding tussen de economische activiteiten en de niet-economische activiteiten. In de opvatting van de wetenschappelijke raad van Letland is het gerechtvaardigd om de verhouding tussen de respectieve inkomsten te gebruiken om te bepalen of de entiteit die het projectvoorstel heeft ingediend voldoet aan het in verordening nr. 651/2014 neergelegde vereiste inzake het hoofddoel van de organisatie voor onderzoek. Daarenboven is het volgens de wetenschappelijke raad van Letland van essentieel belang, teneinde kruissubsidiëring van de economische activiteit van verzoekster te voorkomen, of de inkomsten die worden verkregen uit de niet-economische hoofdactiviteit van de entiteit die het projectvoorstel indient worden geherinvesteerd in die niet-economische hoofdactiviteit.

Bijgevolg moet in casu de vraag worden beantwoord of het voor de toepassing van punt 2.7 van besluit nr. 725 van de ministerraad, gelezen in samenhang met artikel 2, punt 83, van verordening nr. 651/2014, aanvaardbaar is dat het merendeel van de zelf gegenereerde financiering van een wetenschappelijke instelling – een entiteit die onderwijsdiensten aanbiedt – bestaat uit inkomsten uit economische activiteiten.

Dictum

Op grond van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

besluit de Administratīvā rajona tiesa

het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vragen voor te leggen:

- 1) Kan een (privaatrechtelijke) organisatie die verschillende hoofdactiviteiten heeft, waaronder het verrichten van onderzoek, maar waarvan de inkomsten in meerderheid worden verkregen uit het tegen betaling verrichten van onderwijsdiensten, worden aangemerkt als een entiteit in de zin van artikel 2, punt 83, van verordening nr. 651/2014?
- 2) Is het gerechtvaardigd om de voorwaarde betreffende het aandeel van de financiering (inkomsten en uitgaven) van de economische respectievelijk de niet-economische activiteiten toe te passen om te bepalen of de entiteit voldoet aan het vereiste van artikel 2, punt 83, van verordening nr. 651/2014 dat de entiteit zich in hoofdzaak bezighoudt met het onafhankelijk verrichten van fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling en met het breed verspreiden van de resultaten van die activiteiten door middel van onderwijs, publicaties of kennisoverdracht? Indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord, wat is dan de verhouding tussen de financiering van economische activiteiten en die van niet-economische activiteiten die moet worden toegepast om het hoofddoel van de activiteiten van de entiteit te kunnen bepalen?
- 3) Is het ingevolge artikel 2, punt 83, verordening nr. 651/2014 gerechtvaardigd om te vereisen dat de uit de hoofdactiviteit van de betrokken entiteit verkregen inkomsten opnieuw worden geïnvesteerd (geherinvesteerd) in die hoofdactiviteit, en moeten daarnaast ook andere aspecten worden beoordeeld om het hoofddoel van de activiteiten van de entiteit die het projectvoorstel indient te kunnen bepalen? Wordt die beoordeling beïnvloed door de wijze waarop de verkregen inkomsten worden gebruikt (herinvestering in de hoofdactiviteit, of, in het geval van een particuliere oprichter, uitkering als dividenden aan de aandeelhouders), ook indien het merendeel van de inkomsten wordt verkregen uit vergoedingen voor onderwijsdiensten?
- 4) Is de rechtspersoonlijkheid van de leden van de entiteit die het betrokken projectvoorstel indient een essentieel element om te beoordelen of die entiteit beantwoordt aan de definitie in artikel 2, punt 83, verordening nr. 651/2014, dat wil zeggen of de entiteit een vennootschap naar burgerlijk recht is die is opgericht om, met een winstoogmerk, (tegen betaling) een economische activiteit te verrichten [artikel 1 van de Komerclikums (Letse wetboek van koophandel)], dan wel dat haar leden of aandeelhouders natuurlijke of rechtspersonen met een winstoogmerk zijn (door bijvoorbeeld tegen betaling onderwijsdiensten te verrichten) of zijn opgericht zonder winstoogmerk (bijvoorbeeld als vereniging of stichting)?
- 5) Zijn de verhouding tussen enerzijds het aantal nationale studenten en studenten uit andere lidstaten en anderzijds het aantal studenten uit derde

landen, en de omstandigheid dat het doel van de hoofdactiviteit van de entiteit erin is gelegen de studenten te voorzien van hoger onderwijs en een kwalificatie die conform de huidige internationale eisen concurrerend zijn in de internationale arbeidsmarkt (artikel 5 van de statuten van verzoekster), essentiële elementen voor het beoordelen van de economische aard van de activiteit van de entiteit die het projectvoorstel indient?

de procedure te schorsen tot het Hof van Justitie van de Europese Unie arrest heeft gewezen.

De voorliggende beslissing is niet vatbaar voor beroep.

[OMISSIS]

[handtekeningen en formaliteiten]